

POSTRZYC (5) *vb pf*

o jasne.

[*fut 2 sg* postrzyżesz. ◇ *3 pl* postrzygą.] ◇ *praet* [*3 sg m* postrzygł.] ◇ *1 pl m pers* -smy postrzygli (1). ◇ *3 pl m pers* postrzygli (3). ◇ [*imp 2 sg* postrzyż. ◇ *impers praet* postrzyż(o)no.] ◇ *part praet act* postrzygszy (1), [postrzygwszy].

Sł stp, Cn brak, Linde także XVII – XIX w.

1. *Ściąć włosy* [*kogo* (3), *co* (żywotne) (1), *co* (1)] (5) : włos twoy iáko ltádo koz/ ktore postrzygli [*quae depilarunt se*] ná gorze Gilehadłkiey. *BudBib Cant* 4/1; [a za każde rumo z owcy, gdy ją postrzygą, gr 2 dadzą *LustrMaz* I 23; *BudBib Cant* 6/5; A w tym Kniáz Dimitr przez Spiegi oftrzeżony/ [...] z Xiężną Hellką vbrawłszy ią y postrzygłszy iáko pácholę ziąchał do Czech. *StryjKron* 765].

Zwrot: »postrzyc włos« (1): mowi Pan: że náwiedzę kozdego który ma obrzezáną obrzáfkę/ náwiedze Egipt/ y Iudę/ y ná Edom/ y lyny Ammon/ y Moábá/ y wślyftkie ktorzy postrzygli włos [*qui attonsi sunt in comam*] [*tj. nie Żydów*]/ mieskaiące ná pułfczey *Leop Ier* 9/26.

a. *Symbolicznie lub rytualnie obciąć włosy na znak zmiany statusu społecznego* (3) :

α. *Przy postrzyżynach, czyli przy przejmowaniu przez ojca opieki nad synem z jednoczesnym uznaniem go za spadkobiercę i nadaniem mu imienia* [*komu*] (1) : Oni [*mężowie nieznajomi*] mu [*Piastowi*] postrzygli dzieię y miánowéli Semowit według obyczáiá *BielKron* 342v.

β. *Trzy wstępowaniu do zakonu obrządku wschodniego* (1) :

Zwrot: »postrzyc na czernicę, [w czernce (a. w zakon czerniecki)]« = *posłać do zakonu* [*szyk zmienny*] (1): Ieden ma kilá żon żywych: á Popowie y Władykowie/ fluby Bogu vczynjone y Sákráment ten rozwięzuią: á możni postrzykły ná czernjce iedne drugą wolnie biorą y ile ich chcą. *SkarJedn* 343; [od Romaná Młcisławicá Halickiego/ y Włodymirskiego był [*Ruryk*] poimány/ ktory go do Kijowá dowiodwłszy/ y z żoną wespół w zakon Czerniecki postrzygł *StryjKron* 237 (*Linde*), 222 (*Linde*)].

γ. *Przy mianowaniu woźnego* (1) :

Zwrot: »na woźnego postrzyc« (1): opátrzného A. [...] ná Woźného źemie Krákovskiéy obráliłmy y postrzygli [*in Ministerialem Terrestrem Cracoviem: creandum atque tondendum duximus JanStat* 522]/ iákoż ji Woźnym czyniémy y łtrzyżémy *SarnStat* 573.

Szereg: »obrać i postrzyc« (1): *SarnStat* 573 *cf* *Zwrot*.

2. [*Pociąć* [*czym*]: á im dłużey [*cukier*] rozciągać będziefz/ tym też bielŹe Penidije będa. Potym nożyczkami postrzyżefz *SienHerb* 537b.

Zwrot: »postrzyc [co] na małe kęski«: Weźmiłz Potym bieluchnego párgáminu/ á postrzyż go ná małe kęłki *SienHerb* 598a.]

Synonimy: 1. ogolić, zgolić.

Formacje współrdzenne *cf* STRZYC.

Cf [**POSTRZYŻENIE**], **POSTRZYŻONY**